

"Dâr-ı lezzet ve menzil-i saadet olan dâr-ı Cennet" ifadesinden dünyanın lezzet yeri olmadığı anlaşılıyor. Hakiki lezzet nedir, keyfiyeti nasıldır?

Lezzetler dünyada haram ve helal olmak üzere ikiye ayrılır. Helal lezzetleri tatmakta bir mahzur yoktur. Üstadımızın ifadesi ile:

"Helâl dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur."(1)

Helal lezzetler de ahiretteki lezzetlere nisbeten gayet basit ve sönük kalır. Bu sebeple dünyanın helal lezzetleri tadımlık, ahiretin hakiki lezzetleri ise doyumluktur.

İnsanın hakiki mânada mutlu olup huzur ve tatmine erişeceği yer **cennet hayatıdır**. Bu açıdan bakıldığında, dünya hayatı tatmin olup huzur bulacağımız bir yer değildir. Dünyanın lezzet yeri olmamasının mânası bu mânaya geliyor. Yoksa **dünyanın meşru ve helal lezzetlerini tatmakta bir mahzur bulunmuyor**.

Allah'a ve ahirete iman etmeyen insanlar, doymak bilmez hırslarını dünyanın çabuk sönen lezzetleri ile tatmin edebileceklerini zannediyorlar. Halbuki dünyanın çabuk sönen fani lezzetleri insanın doyumsuz duygularına karşılık gelemez ve onu tatmin edip sükûnete erdirmeyebilir. Bu açıdan dünya dar-ı lezzet değildir.

Dünya, insanın arzu ve emellerini tatmin için kâfi değildir. Bunun içindir ki, dünyanın güzel manzaralarını kısa bir zamanda temaşa edip; onun zevk ve sürurlarını tatmak, ancak insanın iştahasını açar, fakat doyurup tatmin etmez.

"Ancak o ruhun arzularını ve meyillerini tatmin ve temin edecek, âlem-i âhirettir." (İşarat'ül İ'caz)

İnsan, ebed için yaratıldığından onun kalbi, dünyanın fani lezzetleri ile asla tatmin olmaz; ancak ebedî âlemde, ebedî nimetlerle tatmin olur. Akıllı insan kalbini asla fani ve zevale mahkûm olan şeylere bağlamaz. Zira, dünyada mükemmel bir saadet yoktur. Uzaktan sesini duysak bile kendisine kavuşmak mümkün değildir. Dünya ancak ızdırab, meşakkat ve musibetlerin mahallidir.

“Bir lezzet verse, bin elem takar çektirir. Bir üzüm yedirse, yüz tokat vurur.” (Lem’alar)

Dünya hizmet ve terakki etme yeridir, helal da olsa lezzet ve haz peşinde koşma yeri değildir. **İnsan bu dünyada hizmet eder, ahirette bu hizmetinin karşılığını görür.** Bu dünyada terakki ve mücadele ile yorulur, ahiret hayatında ise ebedî lezzet alıp istirahat eder. Yani mü’min bu dünya hayatında lezzet alma, keyf etme, elemsiz bir hayat sürme beklentisi içinde değil, terakki ve hizmet etme beklentisi içinde olmalıdır.

Mesela, Üstadımız hayatı boyunca sürekli iman hizmeti için çalışıp çabalamış, dünya lezzetlerine ya vakit bulamamış ya onları talep etmemiş. Harman kaldırma zamanında söğüt altında uzun uzun yatılmaz. Dünya ahiretin harman kaldırma yeri ve zamanıdır, asıl mükâfat orada alınacaktır.

Risalelerden konuyla alakalı bazı yerleri takdim edelim:

"Bu dünya menzilinde görünen leziz şeyler, lezzet ve zevk için değildir. Çünkü, visallerinin lezzeti, firaklarının elemine mukabil gelmez."(2)

"Şu dâr-ı dünya, meydan-ı imtihandır ve dâr-ı hizmettir. Lezzet ve ücret ve mükâfat yeri değildir."(3)

"Dünya ise, bütün şaşasıyla, âhirete nisbeten bir zindan hükmündedir. Elbette zindan-ı dünyadan bostan-ı cinâna çıkmak ve müz’ic dağdağa-i hayat-ı cismaniyeden âlem-i rahata ve meydan-ı tayeran-ı ervâha geçmek ve mahlûkatın sıkıntılı gürültüsünden sıyrılıp huzur-u Rahmân’a gitmek, bin can ile arzu edilir bir seyahattir, belki bir saadettir."(4)

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Altıncı Söz.](#)

-
- (2) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Lasiyyemalar.](#)
(3) bk. [Lem'alar, İkinci Lem'a.](#)
(4) bk. [Sözler, On Yedinci Söz, Birinci Makam.](#)